

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Claudii Fleurii Abbatis Historia Ecclesiastica

Ab anno Christi 1644. usque ad annum 1651

Fleury, Claude

August. Vind. [u.a.], 1779

VD18 90119177

§. 49. Galli a Cæsareo - Bavaris iterata clade protriti.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-67359](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-67359)

constans fortuna optimas spes evertat, Sæc. XVII. A. C. 1645.
 illumque non raro, cui paulo ante inimi-
 mica fuit. inopino favore extollat: cum
 enim Ragotius Transylvaniæ Princeps
 cum Cæsare pacem iniret, & Torsten-
 sonius Brinnanæ obsidioni longius in-
 sisteret, Cæsar vires reparandi spatium
 nactus, novum exercitum hosti oppo-
 suit, ac præprimis ductore Pompeio
 Suecos Steina, atque Insula Crembfio
 adfita expulit, Leopoldus vero Archi-
 dux, cui Cæsar supremum exercitus
 imperium commiserat, hostem a Danu-
 biano ponte prope Viennam dejecit,
 omnibus, qui propugnaculum ibidem
 erectum tuebantur, captis, ac Vien-
 nam abductis: Postea armis in Bohe-
 miam versis, sociatisque cum Saxone
 copiis Suecos e toto prope regno in Si-
 lesiam retrocedere coegit.

§. XLIX.

*Galli a Cæsareo-Bavaris iterata clade
 protriti.*

Ad prosperam hanc Leopoldi expedi- Adler. An-
 tionem haud parum contulerant nat. Boic.
 præviæ Gallorum clades; postquam part. 3. l. 30.
 Mercius, qui cum Bavarorum agmine §. 18.
 sese Cæsareis junxerat, Gallo - Vina- Barre l. c.
 rienses haud procul a Francofordia sub- Lit. Maxim.
 siltere compererat, cum exigua suorum ad Mercium
 manu 1. Jan. h
 anno.

Sæc. XVII. manu hostem adoritur, atque in totum
A. C. 1645. agmen quadripartita caterva inuectus,
 ordines turbat, metuque confusos multa
 cæde in fugam agit: paulopost Mercio
 nuntiatum, Gallos in Wirtenbergen-
 sem Ducatum, ut equitatum suum ju-
 mentis destitutum, abactis inde equis
 restaurarent, magno numero excurrif-
 se: confestim igitur Mercius signa ad
 Rhenum convertit, ut intercluso Gal-
 lis Philippiburgi receptu, eos vel ad
 pugnam adigeret, vel inde repelleret:
 Tempestive autem Galli comperto Mer-
 cii adventu Fortzheimium, indeque
 Brettheimium sese recepere; instat ta-
 men Mercius fugientium tergis, captis-
 que Gallorum non paucis Rosam Du-
 ctorem cum suo agmine Rhenum denuo
 trajicere compellit. Prælua hæc e-
 rant luculentæ cladis, quam Gallis ad
 Herbsthufium non procul Mergenthei-
 mio Mercius intulit: postquam enim
 strenuus hic Bellidux per exploratores
 suos intellexerat, quod Turrenius Gal-
 lo-Vinariensis exercitus Ductor, Janc-
 kaviensi victoria tumidus, atque im-
 provida securitatis fiducia sopitus, non
 sine magno hostis contemptu legiones
 suas hinc inde ad Tubarum flumen di-
 sperfasteneret, mox Mercius acceptam
 nuper cladem vindicaturus, Bavaras
 copias die tertia Maij motis Feucht-
 wanga

wanga castris summo silentio in Gallos Sæc. XVII.
A. C. 1645.
duxit: comperto autem hostis adventu
Turrenius aliquot catervas loco edito,
fat tamen iniquo, in aciem explicat,
peditum vero legiones partim ad Sylvæ
marginem, partim in ipsa Sylva collo-
cat: Dies erat quinta Maij, qua pri-
mo diluculo Mercius dispositis ad Syl-
vam tormentis in Gallicum peditatum
acri impetu invecus, eundem loco mo-
vit, turbatisque ordinibus perculsos
fudit: Fugiunt illi qua securitatis spes
ducebat, quos tamen tanta celeritate
Bavari, rusticis immixti insequuntur,
ut dispersæ hostium legiones Herbsthu-
sium, quo sese colligere iustæ erant, aut
fato plurimorum cædem maturante,
aut imperii immemores attingere haud
possent: Adhuc dum tamen in lævo
Gallorum cornu, quod Turrenius cum
exercitus sui robore tuebatur, longe
incipiti fortuna utriusque partis res
gerebatur: Turrenius enim cum omni
suorum equitatu in hostem vehemen-
ter irrupit, horrendamque globorum
tempestatem effudit. Jamjam dextera
Bavarorum ala primo impetu procul-
cata erat, ipsaque nutare cæperat victoria,
cum Joannes de Werth Bavaris palmam
e manibus eripi indignatus, universum
suum equitatum cum aliquot peditum
legionibus in Gallos effudit, laxatos-
que

Sæc. XVII. que ordines invadit, & multa hostium
A. C. 1645. cæde repellit: atrox utrinque commit-
 titur prælium, laxantur denuo Gallo-
 rum ordines, mox vero restaurati con-
 firmatis animis pugnam redintegrant;
 sed ex hac ipsa dimicandi pertinacia
 Bavaris crevit Gallos vincendi aviditas,
 eosque tentato novo impetu jam non sen-
 sim, sed citato gradu retrocedere com-
 pellunt, & necquiquam fugæ, nisi quod
 terga nondum vertissent, deerat: tan-
 dem vero Bavari in medium Gallorum
 agmen inveci, toto peditatu protrito,
 equitatum cum ingenti clade in fugam
 agunt: Eques pedesque confusi, Tur-
 renio fuga jam elapso, & Rosa altero
 Duce capto, armatis inermes, inte-
 gris debiles implicantur, unoque simul
 interitu miscentur: duæ etiam equitum
 phalanges, quæ prælio abfuerant, a
 Bavaris cinctæ, maximam partem pro-
 fligantur: Ceterum de certo cæsorum
 deletorumque hostium numero constare
 haud valuit, inde tamen clades æsti-
 mari poterit, quod universi Gallici exer-
 citus reliquæ vix æquaverint mille
 quingentos equites: Capti fuere ex su-
 premis belli Præfectis præter Rosam
 Schmidbergius, Mettius & Passagius
 unacum septuaginta novem Tribunis,
 centum quatuor minoris dignitatis Du-
 ctoribus, & bis mille quingentis gre-
 gariis

gariis
 cesser
 appar
 Bava
 deside
 fuga
 varic
 gurgi
 capti
 sui e
 recep

Sub
 pa
 stres
 ut K
 agmi
 junde
 non
 reni
 Eng
 ment
 tune
 inqu
 supre
 par
 lium
 Hass
 lersta
 H/8

gariis. Victoribus in gloriæ trophæum Sæc. XVII.
 cessere quinquaginta vexilla, totus belli A. C. 1645.
 apparatus, cunctaque tormenta: Ex
 Bavaricis non plusquam trecenti fuere
 desiderati. Præterea ex Gallis, quos
 fuga abstulerat, multi a Cæsareo - Ba-
 varicis obruncati, alii tranato Mœno
 gurgitibus hausti, alii variis in locis
 capti fuere: Turrenius vero cum laceri
 sui exercitus reliquiis in Hassiam sese
 recepit.

§. L.

Mercius in prælio trucidatus.

Subidem ferme tempus Dani cum Suecis
 pacem, hi vero cum Saxonibus seme- Baulieu Con-
 stres inibant inducias; unde accidit, quet. de
 ut Königsmarchius, qui cum Sueco Louis XIV.
 agmine Saxoniam invaserat, Gallis sese t. i. l'an.
 jungere valeret, hisque suppetiis, nec 1645.
 non Hassiæ copiis auctus Comes Tur-
 renius suum repararet exercitum, quem
 Enguienus Dux novo etiam supple-
 mento ex Galliis adducto tam oppor-
 tune auxerat, ut vel ad Danubium,
 inque ipsam Bavariam penetrando, aut
 supremam pugnæ aleam experiundo
 par esset. Nec tamen Gallorum consi-
 lium effugerat vigilantiam Mercii, qui
 Hassios ab Amœneburgi, & Gallos Wil-
 lerstadii obsidione repulit, promotisque
Hist. Eccles. Tom. LXI. K. Din-